

Ivan Novelli, president de RomaNatura

“Hem aconseguit fer descobrir als romans uns territoris que en gran part desconeixien”

Ivan Novelli és president de RomaNatura des del març del 1998 i membre del consell directiu de la Federació Italiana de Parcs i Reserves Naturals. Anteriorment havia treballat en les candidatures dels Jocs Olímpics d'estiu de Roma, per al 2004, i d'hivern de Torí, per al 2006. Va ser coordinador de les campanyes de Greenpeace a Itàlia del 1990 al 1996. Com a president de RomaNatura, és el responsable de la gestió de les zones verdes d'una ciutat de més de 3 milions d'habitants.

En més d'un cas hem sabut explicar als propietaris privats que es podien trobar nous avantatges econòmics derivats de crear activitats compatibles amb el medi natural

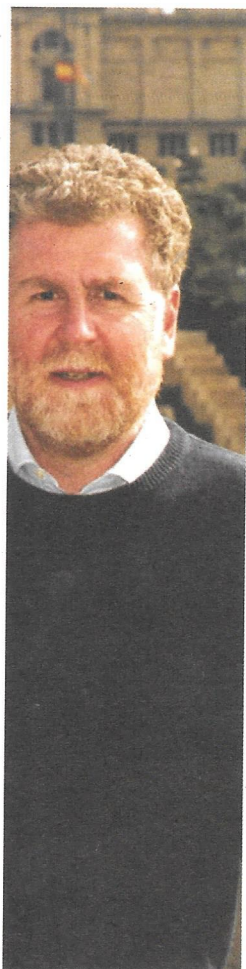
- Què ha significat per a les àrees verdes de Roma la gestió unificada?

La gestió per part d'un sol organisme, RomaNatura, de catorze àrees naturals de la ciutat de Roma i la seva regió és un model nou per a nosaltres, que data del 1997. Aquestes àrees engloben espais heterogenis: dos parcs regionals, nou reserves naturals, dos monuments naturals i una zona marina protegida. Estem parlant d'un total de 15.000 ha, aproximadament. És una superfície molt gran, però l'experiència d'aquests anys demostra la possibilitat de fer una intervenció coordinada, que inclou gestió i planificació, en tot el sistema verd de la nostra metròpoli, un sistema que, per altra banda, s'estén des de la perifèria fins al mateix cor de la capital. Durant aquests cinc anys hem fet descobrir als romans uns territoris que en gran part desconeixien, hem aconseguit intervenir-hi activant els mecanismes de tutela i protecció de la riquesa natural, i, finalment, hem redactat els plans necessaris per harmonitzar totes les activitats que es duen a terme en aquestes zones, siguin de lleure, de recerca o econòmiques.

- Es pot plantejar la hipòtesi de què hauria passat si totes aquestes àrees no haguessin tingut aquesta gestió?

Són espais molt diversos, i el seu destí hauria estat la degradació o l'edificació sota les forces del mercat. Moltes àrees verdes s'han salvat de la urbanització després de lluites duríssimes de les associacions ciutadanes, que s'havien mobilitzat. En molts casos estaven en mans privades, i, per aquest motiu, no eren accessibles. Pel que fa a les àrees de titularitat pública, estaven en un estat d'abandó tal que la gent no hi podia anar per esbargir-se. El primer que vam fer va ser impulsar les actuacions perquè la gent pogués començar a gaudir d'aquestes àrees públiques i també establir un seguit d'acords amb els propietaris privats, que en algun cas

Moltes àrees verdes s'han salvat de la urbanització després de lluites duríssimes de les associacions ciutadanes, que s'havien mobilitzat

han obert les seves propietats a l'aprofitament públic.

- Ha estat molt difícil el procés de recuperació d'aquestes zones verdes?

Sí que ho ha estat, sobretot en el cas de moltes propietats privades, a causa del seu valor econòmic potencial, fruit de l'edificabilitat. D'un dia a l'altre, amb la protecció de l'àrea, amb la seva conversió en parc, aquest valor potencial ha baixat, i això ha fet, lògicament, que la relació entre propietaris i administració s'hagi tornat complicada. Però això tampoc és una norma general, ja que en més d'un cas hem sabut explicar a aquests propietaris que no hi perdien. Els hem convençut que es podien trobar nous avantatges econòmics derivats de crear activitats compatibles amb el medi natural. En la major part d'aquests casos em refereixo a les zones agrícoles on es poden desenvolupar activitats productives i, sobretot, a les propietats multifuncionals, on, per exemple, l'agroturisme i els punts de venda de productes biològics tenen cada cop més demanda.

- Hi ha equilibri entre la protecció ambiental i l'activitat econòmica?

L'equilibri es busca a través dels plans de cada parc o àrea protegida, un cop fets els estudis pertinents amb les universitats, per tenir en compte quins són els principals valors naturalístics. A partir d'aquí podem determinar en quins indrets hi pot haver activitats econòmiques, que són les que ja he esmentat. En cap cas preveiem possibilitats de desenvolupament immobiliari o industrial.

- Com es finança RomaNatura? I, el que és més important, té prou diners per aconseguir els seus objectius?

Un 65% dels recursos vénen de la regió del Lazio, i la resta, de l'Ajuntament de Roma i també de l'Estat, perquè la reserva marina és de propietat estatal. A més, tenim fons específics per a projectes emmarcats en l'Agenda 21 que també vénen de l'Estat. A això, s'hi ha d'afegir una petita part de fons europeus. Estem intentant desenvolupar molt més aquesta part dels projectes. També tenim patrocinadors privats que ens ajuden en moltes iniciatives. Un cop dit això, he de reconèixer que els recursos econòmics disponibles són inadequats per al volum d'actuacions que caldria fer.

- Tot i això, hi han implicat moltes instàncies.

Sí, amb nosaltres, hi treballen cooperatives i associacions ambientals. Això ens permet oferir visites guiades gratuïtes els caps de setmana, programes d'educació ambiental als escolars de Roma i campanyes de divulgació entre els ciutadans sobre el gran valor de la biodiversitat que tenen a les portes de casa. Una col·laboració inestimable és la del Cos de Guardes Forestals de l'Estat, que fan un seguiment continuat del territori. Amb la seva tasca hem reduït el risc d'incendi en un 90% en els últims quatre anys. La defensa dels ecosistemes també es fa potenciant els corredors biològics. En aquest sentit, hem anat creant zones per incrementar la continuïtat de les àrees verdes. A la zona est de la ciutat encara hi ha un buit, però, a la resta de zones, els corredors són una realitat, i aquí radica la importància del sistema del verd de Roma.

- Una resposta ciutadana positiva pot convertir-se en un perill?

Efectivament, hi ha una gran demanda per visitar aquests parcs i alguns són al mateix centre de la ciutat, envoltats de zones molt densament poblades. Més d'un milió de persones viuen a menys de 500 metres d'un parc i la pressió és fortíssima. Com que durant molt temps havien estat àrees que no es podien visitar i ara es pot, la gent hi té molta tirada. Hem de mirar de derivar la gent cap als parcs més perifèrics, que són menys coneguts i d'accés més difícil. Però el veritable perill l'hem superat. Era que aquestes àrees naturals s'acabessin urbanitzant. En aquests moments, el que més em preocupa és que no tinguem prou energia política ni prou força econòmica per defensar aquests parcs i reserves com a ecosistemes i com a espais per a l'ús ciutadà. Una altra amenaça és l'obertura a la cacera d'algunes zones. Estem tenint un gran debat a la regió del Lazio, perquè hi ha la voluntat política d'obrir a la cacera un total de 10.000 ha de les zones protegides de Roma. Crec que és una opció molt negativa, perquè, d'una banda, trenca l'equilibri ambiental, i, de l'altra, fa inútil el treball que estem fent d'acostar la població a aquests parcs. ■

Albert Punsola